

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-Q00.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

**JĘZYK ŁACIŃSKI
I KULTURA ANTYCZNA**

Poziom rozszerzony

TEST DIAGNOSTYCZNY

Symbol arkusza

MJLP-R0-Q00-2212

DATA: **14 grudnia 2022 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **do 210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 stron (zadania 1–13). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.

**Zadania egzaminacyjne są wydrukowane
na następnych stronach.**

Zadanie 1. (0–25)

Przetłumacz tekst na język polski.

Sukcesy militarne Hannibala

Hannibal, minor quinque et viginti annis natus, imperator factus est, proximo triennio omnes gentes Hispaniae bello subegit; Saguntum, foederatam civitatem, vi expugnavit; tres exercitus maximos comparavit. Ex his unum in Africam misit, alterum cum Hasdrubale fratre in Hispania reliquit, tertium in Italiam secum duxit. Quacumque iter fecit, cum omnibus incolis confligit: neminem nisi victum dimisit. Ad Alpes postea venit, quae Italiam ab Gallia seiungunt, quas nemo umquam cum exercitu ante eum praeter Herculem Graium transierat, quo facto is hodie saltus Graius appellatur. Alpico conantes prohibere transitu concidit; loca patefecit, itinera munivit, effecit, ut ea elephantus ornatus ire posset, qua antea unus homo inermis vix poterat repere. Hac copias traduxit et in Italiam pervenit.

Na podstawie: C. Nepos, *Vitae*, Hannibal, 3.

Objaśnienia:

Hispania, -ae: Hiszpania

Saguntum, -i: Sagunt, miasto sprzymierzone z Rzymianami

Africa, -ae: Afryka

Hasdrubal, -alis: Hazdrubal Młodszy, brat Hannibala

quacumque: dokądkolwiek, gdziekolwiek

Alpes, -ium: Alpy

Italia, -ae: Italia

Gallia, -ae: Galia

Hercules, -is: Herkules

Graius, -a, -um: grecki; Graius, i: Grek

transierat: tłum. przekroczył

Alpici, -orum: plemiona alpejskie

loca patefacere: utorować przejście

ornatus, -a, -um: tłum. uzbrojony, w pełnym ekwipunku

repo, -ere: precyzyjnie, czołgać się

Przekład tekstu

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–1)

Zamień podane zdanie w stronie czynnej na zdanie w stronie biernej.

Hannibal foederatam civitatem vi expugnavit.

.....

.....

Zadanie 3. (0–1)

Obok form czasownika *posse* wpisz odpowiadające im formy czasownika *pervenire*.

posset – .....

poterat – .....

Zadanie 4. (0–2)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Hannibal był synem przywódcy kartagińskiego Hamilkara.	P	F
2.	W bitwie pod Kannami Hannibal pokonał armię rzymską.	P	F
3.	Hannibal po przegranej II wojnie punickiej trafił do niewoli rzymskiej.	P	F

Zadanie 5. (0–1)

Uzupełnij zdanie – wpisz właściwe: imię i przydomek dowódcy (1.)
oraz nazwę miejscowości (2.)

W 202 r. p.n.e. armia rzymska, dowodzona przez

(1.) .....,

pokonała Kartagińczyków w bitwie pod

(2.) .....,

dzięki czemu Rzymianie ostatecznie zwyciężyli w II wojnie punickiej.

Zadanie 6. (0–2)

Przeprowadź transformację zdań tak, żeby zastosować:

a) składnię **accusativus cum infinitivo**

b) **ablativus comparationis**.

a)

Dux maximos exercitus comparavit.

Scimus .....

b)

Hannibal fuit fortior quam alii duces Carthaginienses.

.....

.....

Zadanie 7. (0–2)

Rozstrzygnij, czy zestawione pary zdań wyrażają dokładnie tę samą treść. Zaznacz T (tak), jeśli zdania są zgodne, albo N (nie) – jeśli nie są zgodne.

1.	Exercitu comparato dux hostium in Italiam profectus est. = Cum exercitus comparatus esset dux hostium in Italiam profectus est.	T	N
2.	Romanis magnae copiae fuerunt. = Copiae Romanorum magnae fuerunt.	T	N

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Eneasz, główny bohater *Eneidy*, był prześladowany przez

- A. Afrodytę.
- B. Junonę.
- C. Merkurego.
- D. Marsa.

Zadanie 9. (0–2)

Podaj imiona postaci, do których odnoszą się charakterystyki A–C.

A. Polityk i dowódca rzymski, autor *Pamiętników o wojnie galijskiej*.

.....
.....

B. Córka władcy miasta Alba Longa, westalka, matka Romulusa i Remusa.

.....
.....

C. Rzeźbiarz grecki, nadzorował odbudowę Akropolu w Atenach, twórca dekoracji Partenonu.

.....
.....

Zadanie 10. (0–1)

Obok słów łacińskich wpisz polskie rzeczowniki pochodzące od nich.

1. prohibere – .....

2. foederatus – .....

Zadanie 11. (0–2)

Podaj nazwę budowli widocznej na zdjęciu oraz wyjaśnij okoliczności jej powstania.

www.pl.wikipedia.org

Nazwa budowli: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–5)

Przetłumacz dewizę widoczną na zdjęciu. Zinterpretuj dewizę, wyjaśniając jej uniwersalny sens. Wskaż dziedzinę życia, w której ta dewiza może mieć zastosowanie, i uzasadnij swój wybór.

Uwaga: w ocenie odpowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa oraz spójność.

www.arthive.com

Tłumaczenie:.....

.....

Interpretacja: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–5)

Przedstaw tematykę sceny ukazanej na obrazie Johna Melhuisha Strudwicka. W swojej odpowiedzi przywołaj mit odnoszący się do tematyki obrazu, rozpoznaj przedstawione postaci oraz uwzględnij właściwy kontekst kulturowy. Wyjaśnij, na czym polega uniwersalny przekaz tej sceny.

Uwaga: w ocenie odpowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa oraz spójność.

www.pl.wikipedia.org

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS
(nie podlega ocenie)

**JĘZYK ŁACIŃSKI
I KULTURA ANTYCZNA**
Poziom rozszerzony

Formuła 2023

**JĘZYK ŁACIŃSKI
I KULTURA ANTYCZNA**
Poziom rozszerzony

Formuła 2023

**JĘZYK ŁACIŃSKI
I KULTURA ANTYCZNA**
Poziom rozszerzony

Formuła 2023

